

Achter het ruimhartige vluchtelingenbeleid van Nederland schuilt een machtige asiellobby

Posted on 7 april 2026 by Calvin Schukkink

De massale immigratie naar Nederland is geen natuurverschijnsel. Het is een resultaat van een jarenlange en intensieve lobby. In het geval van asielmigratie slaan uitvoeringsorganisaties, ngo's en asieladvocaten – vaak met medewerking van politici en rechters – de handen ineen om meer asielmigranten naar Nederland te halen en ongewenste wetgeving te dwarsbomen.

Vluchtelingenwerk Nederland

Een van de grootste en meest invloedrijke organisaties op het gebied van asielmigratie is het in 1979 opgerichte *Vluchtelingenwerk Nederland* (VWN). Wat opvalt aan Vluchtelingenwerk is dat het een organisatie met een dubbele rol is. Enerzijds houdt ze zich bezig met het begeleiden van asielzoekers bij hun asielprocedure en daarna ook met hun vestiging in gemeenten en met het verzorgen van inburgeringscursussen en integratieprogramma's. Daarvoor krijgt de

organisatie veel overheidssubsidies: in 2024 kreeg VWN volgens de jaarstukken ruim €107 miljoen van gemeenten, ministeries en de Raad voor Rechtsbijstand. Ruim driekwart van de inkomsten van VWN is afkomstig van de overheid. Ook de Nationale Postcodeloterij is een vaste financier met ruim €10 miljoen per jaar.

(*Over de financiering van VWN en de verwevenheid met de overheid heeft econoom en auteur Wouter Roorda eerder geschreven. Lees zijn stuk hier*)

Aan de andere kant doet Vluchtelingenwerk Nederland veel op het gebied van collectieve belangenbehartiging en beleidsbeïnvloeding in Nederland en Europa op het gebied van asielzoekers en vluchtelingen. Dat doet VWN vooral door te lobbyen. Dat beaamt VWN ook zelf: ze noemt het lobbyen op haar website 'een belangrijk onderdeel van ons werk'. Op de webpagina legt Vluchtelingenwerk stap voor stap uit hoe het te werk gaat in het beïnvloeden van de politiek: 'We kijken eerst of we er met de betrokken uitvoeringsinstanties uitkomen: zien jullie het ook zo? Kunnen we het oplossen? (…) Lukt het niet op uitvoeringsniveau, dan volgt stap twee: het ministerie.' VWN-lobbyist Sander Laban vertelt daarna dat als het ministerie niet luistert, stap drie wordt gezet: 'De politieke lobby bij de Tweede Kamer.'

Lobby Vluchtelingenwerk werkt uitstekend

Uit de praktijk blijkt dat die lobby uitstekend werkt. Zo noemt Vluchtelingenwerk op de webpagina uit 2022 zelf enkele lobbysuccessen uit die tijd: een lobby tegen het wetsvoorstel om asielvergunningen te verkorten in 2019, het in stand houden van rechtsbijstand aan asielzoekers in 2020 en een aangenomen motie voor het terughalen van Afghaanse tolken naar Nederland in 2021. Maar ook daarna heeft VWN successen behaald met lobbyen. In 2023 drong de organisatie bij de IND en het ministerie van Justitie en Veiligheid er met succes op aan om een spoedprocedure in het leven te roepen voor gezinshereniging van Palestijnen in Nederland.

Lobbyen voor de Spreidingswet

Met het COA en de VNG heeft Vluchtelingenwerk er ook voor gelobbyd dat de controversiële Spreidingswet is aangenomen. In 2023 deed toenmalig COA-bestuursvoorzitter en oud-VVD'er Milo Schoenmaker een 'dringende oproep' aan de Tweede Kamer om de Spreidingswet te behandelen en aan te nemen. Het invoeren

van deze wet was volgens hem en Vluchtelingenwerk ‘ronduit noodzakelijk’ en ‘essentieel voor menswaardige asielopvang’.

In het regeerakkoord van kabinet-Jetten wordt voor de toekomst een nóg grotere rol weggelegd voor VWN: ‘Wij willen dat VluchtelingenWerk, in samenwerking met het COA en de IND, op alle (asielopvang-)locaties actief kan zijn en daarmee ook het COA en de IND ontlast bij de asielprocedure.’

Kinderrechten

Over de boeg van kinderrechten wordt ook voortdurend gelobbyd voor onder meer het in stand laten van de Spreidingswet en ruime regels ten aanzien van gezinshereniging. Daar maakt de *Werkgroep Kind in azc* zich hard voor: een samenwerkingsverband van Defence for Children, Save the Children, Stichting de Vrolijkheid, Vluchtelingenwerk Nederland, INLIA Foundations en UNHCR (de VN-Vluchtelingenorganisatie).

In een brief aan de woordvoerders asielbeleid van de Tweede Kamer en toenmalig Asielminister Faber van 9 september 2024 maakte de Werkgroep korte metten met de asielplannen van Faber: de asielstop zou ‘juridisch onhoudbaar’ en ‘zeer zorgelijk’ zijn. De beperking van gezinshereniging zou volgens de Werkgroep in strijd zijn met het VN-Kinderrechtenverdrag, en de versobering van asielopvang ‘desastreus voor kinderen’. De Spreidingswet zou vanuit het oogpunt van opvang voor kinderen juist in stand moeten blijven.

Asieladvocaten

Evident is dat Vluchtelingenwerk aardige lijntjes heeft met Den Haag. En met de regering onder leiding van D66 al helemaal: voormalig D66-Kamerlid Sjoerd Warmerdam is nu directeur Public Affairs en Strategie van Vluchtelingenwerk, en nog steeds lid van D66. Voormalig D66-minister van Justitie en voormalig staatsraad van de Raad van State Winnie Sorgdrager is voorzitter van de Raad van Toezicht. Naast de politieke lijntjes heeft Vluchtelingenwerk ook steun van grote asiel- en mensenrechtenadvocaten om het gewenste asielbeleid, als de politiek niet meewerkt, via de rechter af te dwingen.

Commissie Strategisch Procederen

In 2014 heeft Vluchtelingenwerk de Commissie Strategisch Procederen (CSP) opgericht. De CSP is een samenwerkingsverband waarin asieladvocaten, -wetenschappers en Vluchtelingenwerk kennis delen en zaken aanspannen om benadeelde asielzoekers of vluchtelingen te helpen. Dat doen ze tot aan de hoogste Nederlandse en EU-rechters. Het doel van deze Commissie is, aldus CSP-projectleider Sadhia Rafi, om 'op een structurele manier het Nederlandse beleid via rechtspraak te beïnvloeden.'

Asieladvocaat Prakken d'Oliveira

In de Commissie Strategisch Procederen zitten enkele grote asieladvocaten. Twee asieladvocaten die recentelijk tot aan het Hof van Justitie en de Raad van State hebben geprocedeerd namens de CSP zijn Flip Schüller en Marq Wijngaarden. Beiden werken voor advocatenkantoor Prakken d'Oliveira, dat bekend staat om het vertegenwoordigen van linksextremisten (Volkert van der Graaf, RaRa, RAF), aanklagers in de Wilders-zaak, de terrorist Samir A. en andere leden van de Hofstadgroep. Verschillende advocaten bij Prakken d'Oliveira hebben ook een verleden bij Vluchtelingenwerk: advocaat Marq Wijngaarden is tot op heden lid van de Adviescommissie Asiel van VWN, en ook advocaten Isa van Krimpen en Larab Mohammad hebben eerder bij VWN gewerkt.

Daarnaast komt het vaker voor dat Prakken d'Oliveira rechtszaken voert samen met of ondersteund door Vluchtelingenwerk. Zo wisten beide partijen bij het Europese Hof van Justitie vorig jaar af te dwingen dat Nederland sneller moet beslissen op asielaanvragen, en kregen ze het in februari 2025 bij de rechtbank Amsterdam voor elkaar dat toenmalig Asielminister Faber de subsidie voor Vluchtelingenwerk niet mocht verminderen.

Vereniging Asieladvocaten en -Juristen Nederland

Prakken d'Oliveira-advocaat Wil Eikelboom is dan weer voorzitter van het bestuur van de Vereniging Asieladvocaten en -Juristen Nederland (VAJN) – een vereniging voor professionals die gespecialiseerd zijn in asielrecht en vreemdelingenrecht. De VAJN, die het hoofdkantoor op enkele straten afstand heeft van Prakken d'Oliveira, lobbyt met allerlei adviezen en reacties voor de instandhouding van ruimhartig asielbeleid. Zo schreef de VAJN bij monde van voorzitter Eikelboom als respons op

de Asielnoodmaatregelenwet van Faber dat 'ze (Faber) niet alleen lak heeft aan grondrechten, maar dat ook de uitvoerbaarheid en het effect van haar beleid haar kennelijk niets kunnen schelen'.

In februari 2025 schreef de VAJN een reactie op de internetconsultatie van het EU-Migratiepact. Ze adviseerde daarin tegen de invoering van het tweestatusstelsel, het beperken van gezinshereniging en rechtsbijstand en het verkorten van de beroepstermijn voor asielzoekers. Logisch, want waarom zouden asieladvocaten voorstander zijn van iets dat hun verdienmodel bedreigt?

Opmerkelijk is dat de Commissie Strategisch Procederen van Vluchtelingenwerk ook een nauwe band lijkt te hebben met de rechterlijke tak van de Raad van State, waar ze zelf voortdurend procederen voor asielzoekers en andere migranten. Zo was Hanna Sevenster, voorzitter van de Vreemdelingenkamer van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (= de kamer die het laatste en daarmee beslissende oordeel geeft in vreemdelingenzaken), aanwezig bij de jubileumviering van het tienjarig bestaan van de Commissie Strategisch Procederen. Bij deze viering 'feliciteerde' Sevenster de CSP met het grote aantal successen in de gevoerde zaken. De Commissie draagt volgens Sevenster 'enorm bij aan het kanaliseren van juridische vragen en aan de kwaliteit van de procesvoering zowel in Nederland als bij het Europees Hof van Justitie in Luxemburg.'

Asiellobby bepaalt asielbeleid

Vluchtelingenwerk Nederland drukt als uitvoeringsorganisatie én als belangenbehartiger en beleidsbeïnvloeder een zwaar stempel op het algemene asielbeleid in Nederland. Met overheidsgeld en vrij directe lijntjes naar parlement en regering lukt het Vluchtelingenwerk c.s. vaak om het gewenste beleid uitgevoerd te krijgen. Mocht de politieke wind echter niet waaien zoals gewild, dan staan vooraanstaande asieladvocaten en -wetenschappers klaar om langs de (bevriende) rechter het gewenste resultaat te behalen. Niet de Asielminister, maar de asiellobby bepaalt het asiel- en vluchtelingenbeleid.

Wynia's Week *brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week,* ***156 keer per jaar****, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. Doet u (weer) mee? Hartelijk dank!*